Η παρακμή του θεσμού του γάμου και η Αριστερά

του Ηλία Ιωακείμογλου

αναδημοσίευση από commune.org.gr

Το ΚΚΕ δέχθηκε πολλά πυρά από την εξωκοινοβουλευτική Αριστερά για την στάση του στο θέμα του γάμου. Υπογράμμισαν πολλοί την *αντίφαση* των στελεχών και των μελών του ΚΚΕ που προβάλλουν, προκειμένου να δικαιολογήσουν την αρνητική τους στάση στο θέμα του γάμου των ομοφύλων ζευγαριών, το επιχείρημα ότι ο θεσμός του γάμου είναι αστικός θεσμός ενώ μάλιστα οι ίδιοι είναι έγγαμοι. Είναι κάτι σαν να είμασταν κατά της δημιουργίας χώρων θρησκευτικής λατρείας των εν Ελλάδι μουσουλμάνων επειδή η θρησκεία είναι το LSD του λαού (και όντως είναι), ενώ οι Έλληνες μπορούν με την άνεσή τους να είναι το χριστιανικό Ιράν της Ευρώπης.

Πώς εξηγείται, όμως, η τοποθέτηση αυτή του ΚΚΕ; Το σημείο εκκίνησης του συλλογισμού τους είναι η παραδοχή *ότι ο γάμος δεν μπορεί να παρακμάσει και να συρρικνωθεί, εντός του καπιταλισμού, αλλά θα πρέπει να περιμένουμε, την ώρα που θα σημάνουν οι καμπάνες της κομμουνιστικής Δευτέρας Παρουσίας, τότε που θα ωριμάσουν οι συνθήκες και θα εισέλθουμε στον σοσιαλισμό.* Άρα, μπορούμε να είμαστε έγγαμοι ρεαλιστές τώρα, ή και συντηρητικοί οικογενειάρχες ακόμα, και να επικρίνουμε τον θεσμό του γάμου ως κατάλοιπο που η ιστορία *κάποτε* θα απονεκρώσει. Μοιραία, στο τέλος της ημέρας, η κριτική του θεσμού του γάμου μετατρέπεται σε φιλολογικό ενδιαφέρον ή απλώς συσκευάζεται και αποθηκεύεται στο πατάρι.

Ρουά ματ από την πραγματικότητα

Η παραδοχή ότι ο θεσμός του γάμου, δεν μπορεί να παρακμάσει και να απονεκρωθεί εντός του καπιταλισμού, οδηγεί στο

συμπέρασμα ότι θα πρέπει να περιμένουμε τον σοσιαλισμό να δούμε τι θα κάνουμε με αυτόν τον θεσμό. Αυτός ο ισχυρισμός αρνείται να δει ότι μεσούντος του καπιταλισμού αναπτύσσονται ιστορικές τάσεις, υπαρκτές διαδικασίες που τείνουν να άρουν την παρούσα κατάσταση των πραγμάτων, όχι οποιαδήποτε κατάσταση αλλά την *παρούσα* κατάσταση –αυτό θα έπρεπε να το γνωρίζει όποιος έχει διαβάσει το Κομμουνιστικό Μανιφέστο. Η μαρξιστική θεωρητική παράδοση είναι σαφής: υπάρχουν *πολιτικές διαδικασίες που πρέπει να θέτουμε σε κίνηση εδώ και τώρα για να επιταχύνουμε τις αυθόρμητες υπαρκτές διαδικασίες* που τείνουν να άρουν την παρούσα κατάσταση των πραγμάτων. Τέτοια διαδικασία, λοιπόν, υπάρχει και σε σχέση με τον γάμο, και εκδηλώνεται ως υπαρκτή κίνηση που τείνει στην *υπέρβαση της παρούσας οργάνωσης της καθημερινής ζωής, δηλαδή της κοινωνικής αναπαραγωγής όπως την γνωρίζουμε σήμερα*, ένα από τα θεμέλια της οποίας είναι ο θεσμός του γάμου. Πόσο εκτός τόπου και χρόνου είναι αυτός ο ισχυρισμός; Την απάντηση μας την δίνουν τα στατιστικά στοιχεία.

Η υπαρκτή κίνηση που τείνει στην υπέρβαση του θεσμού του γάμου είναι ορατή δια γυμνού οφθαλμού στα στατιστικά στοιχεία, και ας διεξάγεται η κίνηση αυτή ερήμην των επαναστατών. Κατά το 2020, το ποσοστό των γεννήσεων εκτός γάμου επί του συνόλου των γεννήσεων στις χώρες του αναπτυγμένου καπιταλισμού της Ευρώπης και της Αμερικής έχει υπερβεί το 50% σε 14 χώρες, βρίσκεται μεταξύ 40% και 50% σε 11 χώρες, και μεταξύ 20% και 40% σε 12 χώρες (στοιχεία ΟΟΣΑ). Αν συγκρίνουμε τα στοιχεία αυτά με τα αντίστοιχα του 1970 και του 1995, θα διαπιστώσουμε ότι με εξαίρεση την Σουηδία και την Ισλανδία, τα ποσοστά γεννήσεων εκτός γάμου κατά το 1970 ήταν πολύ μικρά. Εικοσιπέντε χρόνια μετά, το 1995, τα ποσοστά αυτά είχαν αυξηθεί εντυπωσιακά, και μέχρι το 2020 αυξάνονταν ακόμα περισσότερο, με επιτάχυνση. Η διαδικασία απόκτησης παιδιών εκτός γάμου είναι αναπτυσσόμενη και προφανώς ο θεσμός του γάμου χάνει έτσι το κυριότερο θεμέλιό του.

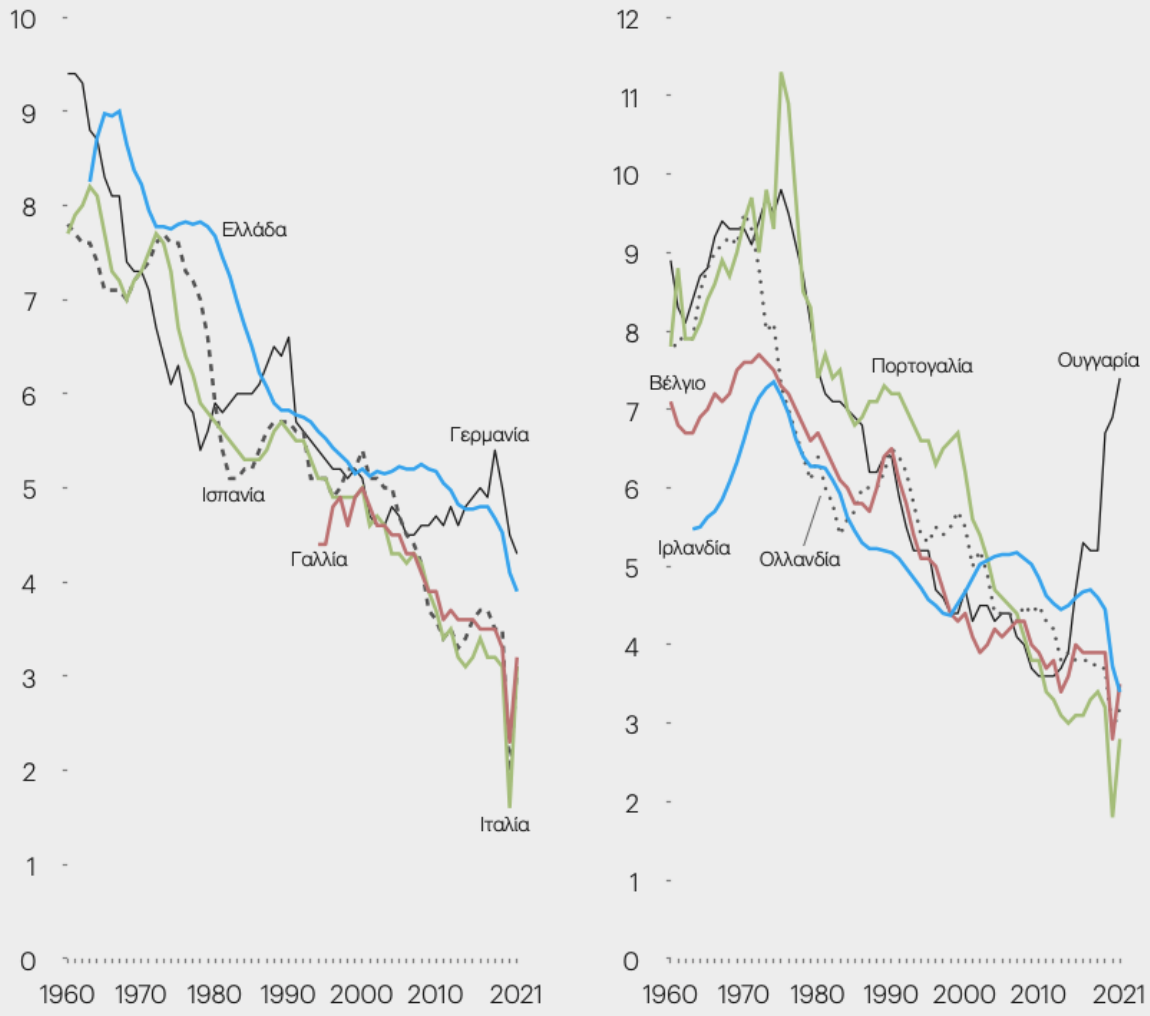
Η υπαρκτή κίνηση που τείνει στην υπέρβαση του θεσμού του γάμου

είναι ορατή δια γυμνού οφθαλμού και στις μεταβολές του αριθμού των γάμων ανά χίλιους κατοίκους που πραγματοποιήθηκαν στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1960 έως σήμερα. Όπως φαίνεται στα συνημμένα διαγράμματα, η διαδικασία απονέκρωσης του θεσμού του γάμου προχωράει με παραπλήσιους ρυθμούς σε όλες τις χώρες (με εξαίρεση την Ουγγαρία του Ορμπάν, και τις χώρες της Βαλτικής και την Ρουμανία, μετά το 2000).

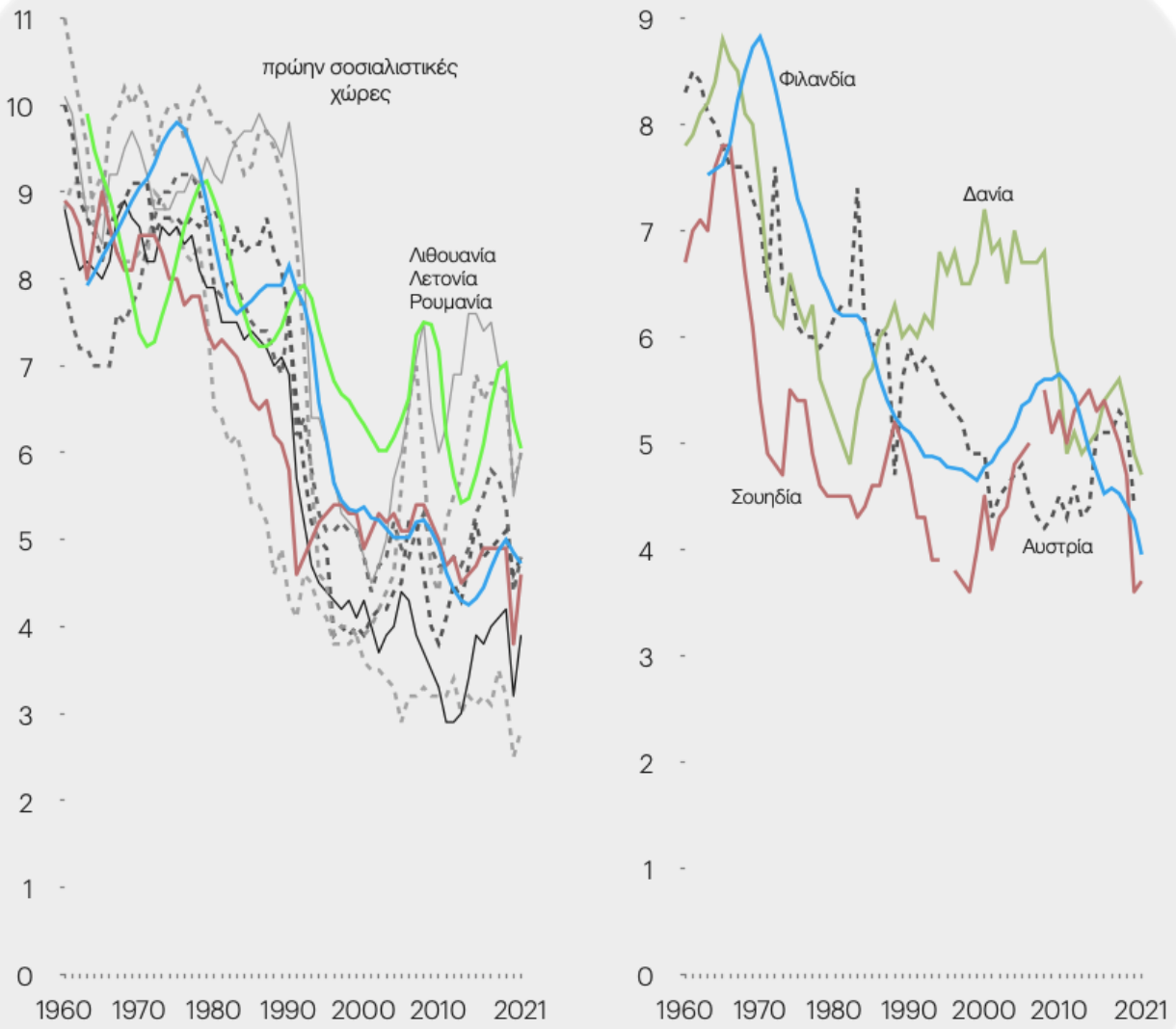
Η παρακμή του γάμου είναι υπαρκτή κίνηση που τείνει στην άρση της παρούσας κατάστα σης

Η διαδικασία απονέκρωσης του θεσμού του γάμου έχει εκκινήσει, εκτυλίσσεται κάτω από την μύτη της Αριστεράς χωρίς να περιμένει τον σοσιαλισμό, και το βέλος της φοράς αυτής της κίνησης δείχνει προς το μέλλον, προς τον κομμουνισμό. Είναι υπαρκτή κίνηση που τείνει στην υπέρβαση της παρούσας οργάνωσης της καθημερινής ζωής στον καπιταλισμό, ένα από τα θεμέλια της οποίας είναι ο θεσμός του γάμου. Ας αφήσουμε το ΚΚΕ και τους συνοδοιπόρους του να πορεύονται προς το σοσιαλιστικό υπερπέραν, και ας κινήσουμε εμείς, στην εξωκοινοβουλευτική Αριστερά, μια πολιτική διαδικασία για την επιτάχυνση της πορείας προς την απονέκρωση του θεσμού του γάμου και όλων των μορφών δουλείας που αυτός συνεπάγεται.

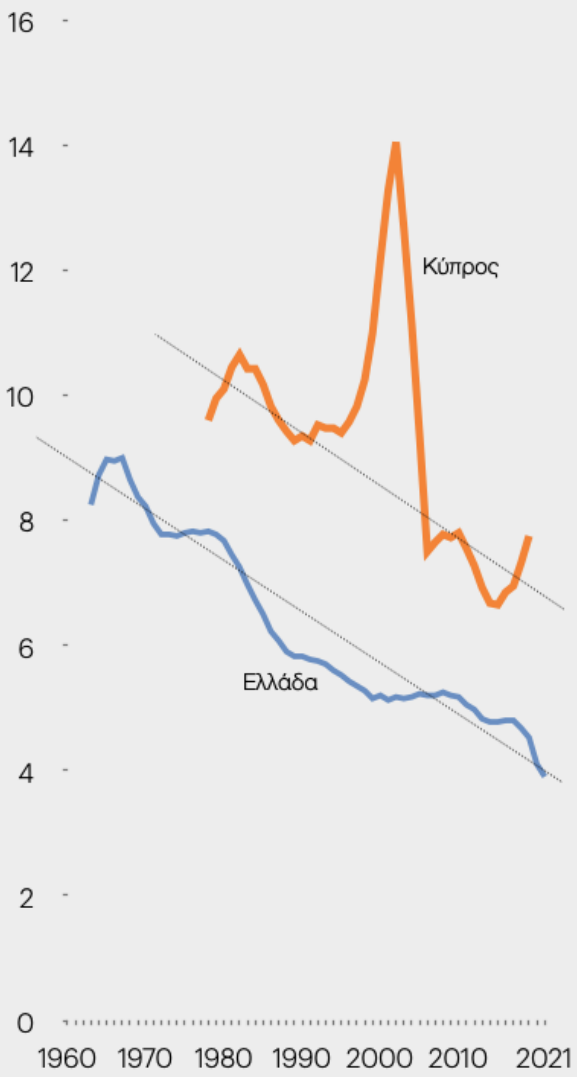
Ποσοστό γάμων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(αριθμός γάμων ανά χίλιους κατοίκους)

Πηγή: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_nind__custom_10046374/default/table?lang=en

Πηγή: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_nind__custom_10046374/default/table?lang=en

Πηγή: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_nind__custom_10046374/default/table?lang=en